JO DE HAAS

Anti-militairisme in weerwil van allen en alles

BROCH. DEPOT
I.A.M.V.
KROMMENIE F4

7 cent

Anti-militairisme . . .

in weerwil van allen en alles!!

door

JO DE HAAS

Uitgave van het Brochurendepot der I.A.M.V.

In dezen tijd van militairisatie alom, gaan onze gedachten als vanzelf uit naar het zoo prachtige nieuwste boek van Ernst Glaeser: *„De laatste man in Burger"*. Want zijn wij anti-militairisten, die onwrikbaar trouw blijven aan onze jarenlang beleden beginselen, niet eigenlijk allen zulke laatste mannen in burger? En bekruipt ons niet het gevoel, dat, naarmate de oorlog nadert, dit getal laatste mannen àl kleiner wordt? En is die laatste man in Glaeser's boek niet symbool van ons zelf, als wij hem in burger zien, *omdat* hij de vlucht heeft genomen uit een wereld, waarin nog maar alleen de uniform als van beteekenis wordt beschouwd? Want voelen wij ons zelf eigenlijk niet dagelijks meer vervreemden van — en dus als vreemden in een wereld van geuniformden? Kunnen ook wij nog wel leven, ánders, dan door ten minste *geestelijk* te vluchten uit een wereld, waarin de waanzin tot wijsheid is verheven, de slaafschheid tot heldhaftigheid en de collectieve moord tot verdienste zijn omgezet? Kunnen wij nog ánders mensch zijn, dan door geestelijk op voet van oorlog te leven met vrijwel alles, wat ons omringt.....?

Is het niet, of wij onszelf beluisteren, als wij in bovenbedoeld boek uit den mond van Hans, de zoo prachtig geteekende hoofdfiguur, de hartekreet hooren opstijgen: „Ik geloof dat ik ziek ben — ik kan niet meer haten." Want gelijken wij, die de liefde toch nog altijd boven de haat stellen, niet op zieken, in deze wereld, waarin fanatisme, bloeddorst, moordzucht, haat en verbittering de op den troon geplaatste leidmotieven der menschen zijn?

Bedoeld boek van Glaeser en zijn reeds jaren geleden verschenen: *„Gewas 1902"* hebben ons anti-militairisten veel te zeggen. Zij zijn voor ons *verklaring* en *waarschuwing* tegelijk. Zij maken ons begrijpelijk, waarom alles is, zooals het is. „Gewas 1902' schetst ons de jeugd in de fase der puberteit, waar doorhen de oorlog slaat. Het fascisme 1937 wordt er begrijpelijk door. Het fascisme is een niet alleen nood*lottige,* maar óók nood*zakelijke* uitkomst van den oorlog van '14.

De vreeselijke geweldsfase, het vier jaar durende moordfestijn, de afgrijselijke bloedroes met z'n absolute ontkenning van de waarde van het menschelijk leven, de grondige vernietiging van alle zedelijke waarden, hebben een jeugd juist in de meest gevoelige periode van haar

leven wel zóó diep getroffen, dat zij *psychologisch* voor het fascisme was voorbeschikt.

Zoo gezien, treft onzen huidigen fascisten de *kleinste* schuld. De *grootste* moet worden geschoven op rekening van de „democraten", die in 1914 den oorlog hebben aanvaard. Zij hebben dáárdoor opgeroepen al de verschrikkingen, waardoor wij thans geslagen worden: fascisme, reactie, honger, pauperisme, werkloosheid, dreigenden nieuwen oorlog.....

Wie dit in historische volgorde aldus ziet, zal er dan ook op bedacht zijn weg te komen uit de cirkelgang, die ons bedreigt: Oorlog en daaruit fascisme, daar*tegen* dan weer oorlog, daar*uit* dan weer fascisme....

Wie begrijpt, dat het fascisme van thans het product is van den misdaad van 1914, waardoor toentertijd de jeugd werd vernield, die zal zich wel wachten dit proces opnieuw in gang te zetten! Maken wij op onze beurt niet wederom geschiedenis? Leeft niet te midden van ons wederom een jeugd? En zullen wij door deze waarachtig tòch al genoegzaam geschonden jeugd den oorlog laten slaan om..... het fascisme te verslaan!

Is het met een weinig nadenken niet duidelijk, dat wij, als we nu niet eindelijk alle militairisme en oorlog te boven komen, niets anders zijn, dan de verwekkers van weer nieuw fascisme, te midden waarvan dan onze kinderen gedoemd zullen zijn te leven, die op hún beurt daartegen dan weer oorlog zullen kunnen voeren..... Enz. enz.

Het is toch duidelijk genoeg, dat alle ons thans bedreigende rampen het gevolg zijn van den oorlog van 1914. Geen enkele moeilijkheid, waaruit op dit oogenblik oorlog dreigt te ontstaan, of de wortels ervan zijn geschoten in de periode 1914—1918. Aan stellig geen enkel land is dit duidelijker bewijsbaar, dan aan Duitschland.

Wie maar eenigermate op de hoogte is van de politiek internationaal weet, dat in Duitschland het groote oorlogsgevaar zich kristalliseert rond het „koloniale vraagstuk". Duitschland eischt koloniën. Duitschland heeft geen koloniën. Waardoor heeft Duitschland geen koloniën? Omdat de overwinnaars van den vorigen oorlog aan Duitschland z'n koloniën hebben ontnomen.

Slechts een kleine beschouwing, waaruit twee enormiteiten opkomen! We hebben een oorlog van vier volle jaren gevoerd om dat land de koloniën te ontnemen, die straks.... weer teruggegeven moeten worden, òf er wordt daartoe door Duitschland opnieuw oorlog gevoerd!!

Wie zich nog maar alleen dit éène feit realiseert, voelt den ontzaglijken waanzin en misdaad van den vorigen oorlog in al zijn gewicht! Die oorlog heeft wezenlijk niet anders gedaan dan het fundament gelegd voor den oorlog, die straks weer komt — tenzij nog op het allerlaatste oogenblik de menschheid zich bezint, waarop overigens al héél weinig kans bestaat....

Is het duidelijk of niet, dat de eenigsten, die door de geschiedenis in hun opvattingen zijn bevestigd, *de anti-militairisten zijn??* Zooals ook alléén zij, die in 1914 den oorlog hebben afgewezen, *schuldvrij* staan tegenover de vreeselijke ontreddering van onzen tijd.

Maar, duidelijk of niet — de geschiedenis dreigt zich te herhalen. Want als we de groote menigte mogen gelooven, staat er *deze* keer iets op het spel, zóó geweldig, dat daaraan best een tweede wereldoorlog kan worden gewaagd! Dat geweldige is.... *de democratie,* welke tegenover het fascisme moet worden beschermd.

Wij anti-militairisten moeten er dan in de eerste plaats op wijzen, dat een dusdanige verdediging op groote schaal reeds heeft plaats gevonden! In 1914 immers was dat de leuze, waaronder de oorlog werd gevoerd. De democratie werd beschermd tegenover het Duitsche militairisme. En als er ooit een oorlog is gevoerd, welke volledig het gestelde doel heeft bereikt, dan is het zeker wel die van 1914! De verdediging van de democratie beteekende, dat het Duitsche militairisme moest worden verpletterd. Welnu — *dat is geschied.* De verplettering van Duitschland was resoluut. De overwinnende democratieën wenschten zich ook voor de toekomst veilig te stellen en dwongen daartoe Duitschland tot een grondige ontwapening. Een internationale commissie, gezeteld in Duitschland, hield hierop toezicht en verliet dit land in 1927, na te hebben vastgesteld, dat alle eischen van de overwinnaars grondig waren uitgevoerd. Duitschland was overwonnen, verpletterd, ontwapend. De democratie had gezegevierd!

En thans na 10 luttele jaren moet die democratie al weer worden verdedigd. Tegenover hetzelfde Duitschland!! Dat uit de asch van zijn nederlaag is herrezen, om opnieuw de wereld verbaasd en bevreesd te doen staan.

Dit proces leert ons onwrikbaar deze waarheid: men kan met het eene militaire *apparaat* wel het andere *apparaat* vernietigen, *maar geenszins den militairen geest!!* De militairistische *gezindheid* is niet van buiten af door een tegenstander te vernietigen, doch kan slechts *door op-*

voeding en zelfopvoeding door ieder volk zèlf *van binnen uit worden overwonnen!*

Aan dit laatste was het Duitsche volk — zoo min als eenig ander — niet toegekomen. Ik zou *kunnen* zeggen: ook niet na den oorlog, maar ik *moet* zeggen: *juist* niet dóór den oorlog! Want het noodlot immers van iederen oorlog is, dat het 't militair élan steeds *versterkt.*

Het eenigste, wat de oorlog van 1914 bereikte, was dit, dat aan een volk, waarin juist door den oorlog de militaire gezindheid heviger was dan ooit, *zijn militaire APPARAAT werd ontnomen.* Waaruit dus een des te heviger begeerte opkwam, weer in het bezit te komen van zulk een *apparaat,* om daarlangs zijn *gezindheid* uit te leven! In politieke termen overgezet beteekent het, dat *juist de nederlaag* het fascisme wekte. Om aldus nòg eens te bewijzen, dat het militairisme niet door militairisme te overwinnen valt, maar wel militairisme àl heviger militairisme wekt!

Als wij dan ook op dit oogenblik de geheele democratische wereld doende zien om te pogen Duitschland nog eens te vernietigen, dan vragen wij alleen heel rustig *wat men zich dan wel voorstelt, dat het resultaat van deze tweede verplettering zal zijn?!*

Wij voor ons zijn er zeker op dit oogenblik meer dan ooit van overtuigd, dat de overwinning op het militairisme niet door *oorlog,* maar slechts door *opvoeding* zal kunnen geschieden, niet, door het eene militaire apparaat het andere te laten stukslaan, maar door de langzame, gestadige groei van de *anti-militairistische gezindheid* bij alle menschen en alle volkeren.

Want niet alleen het Duitsche militairisme moet als gevaarlijk worden overwonnen, maar dat over heel de wereld! En dit juist brengt ons tot de tweede opmerking, die wij willen maken naar aanleiding van den oorlog, die dan dezen keer tegen het fascisme zou moeten worden gevoerd.

Naar onze opvatting bestaat er geen *wezenlijk* verschil tusschen democratie en fascisme! Maar slechts een van *gradueelen* aard. En dit geringe gradueele verschil wordt juist *door den oorlog* onmiddellijk *opgeheven!* Ja, op dit oogenblik wordt zelfs dit gradueele verschil steeds kleiner, nu de democratieën zich ook ten oorlog *voorbereiden.* Het fascisme zegt „men", kenmerkt zich door zijn hevig militairisme, door alles in te stellen op den oorlog. Best. Maar als ik dan lees, dat in Engeland in 1937 *maar eventjes 45 nieuwe ammunitiefabrieken* worden gebouwd en de geheele industrie zal worden gemobiliseerd, kenmerkt zich

die democratie dan door iets anders... En als in Nederland ook niets wordt verwaarloosd, om het militairisme op peil te brengen, het apparaat te perfectioneeren, de dienstplicht wordt verlengd *evenals de vonnissen der dienstweigeraars*, de kosten van dit alles van 118 millioen gulden in twee jaar stijgt tot *150 millioen*, terwijl, om maar iets te noemen *de bevolking van de geheele provincie Drente langzaam maar zeker wegteert*, kenmerkt zich zoo'n democratie dan door iets anders dan het fascisme?!

Misschien is er in velerlei opzicht in de fascistische staten zelfs meer „eerlijkheid".... In Duitschland wordt doodgewoon gezegd: eerst kanonnen, dan boter! Maar *hier* komen honderdduizenden zelfs niet meer toe aan de goedkoopste margarine en leest een heel proletariaat z'n pauper-menu dagelijks in zijn roode krant! „Wat eten we vandaag?" Waarbij moet worden opgemerkt, dat in de voeding b.v. 10 personen tot ongeveer 6 worden teruggebracht, omdat in dit democratische land ánders het proletenmenu nóg te kostbaar zou worden te midden van de 150 000 000, die aan moord worden besteed. Gaan de kanonnen hier niet vóór.... de margarine??

Ik ben waarlijk geen vriend van fascisme, maar ik moet toch steeds met zeer groote moeite mijn verontwaardiging bedwingen, wanneer ik de democratie hoor bezingen! Wanneer b.v. *Jan Plijzier* in een radio-rede ijskoud verklaart: *„Het is geen frase, als ik zeg, dat wij hier leven in een vrij land."*

Neen — wanneer wij anti-militairisten de sociale verhoudingen bezien, dan willen wij gaarne openlijk verklaren, dat deze zoo weerzinwekkend vreeselijk zijn, dat wij zelfs geen druppel zweet willen offeren voor zulk een democratie....

Het behoort dan ook tot onze anti-militairistische taak om de moderne proletarische waanzin te keer te gaan, welke zich aandient onder de naam van *„anti-fascisme"*.

Democratie en fascisme zijn beiden *één en hetzelfde kapitalisme*. Of dit kapitalisme democratisch dan wel fascistisch is, wordt bepaald door *plaats, tijd* en *omstandigheden*. Meestal is het kapitalisme *beide tegelijk* — al direct, wanneer dit kapitalisme *koloniën* heeft! Zooals ook het Nederlandsche.

De „inlander" verdient dan 2½ cent per dag, lijdt honger in het rijkste, vruchtbaarste land van de wereld (Java) en ontvangt zijn behoorlijke portie *rottanslagen*. Alles overbekend. De parasieten van de arbeiders, die hun Jantje-Plijzieren-plaats hebben gevonden, likken dan aan

de democratie.... En ik wil met genoegen openlijk verklaren, dat als het fascisme deze opruimt, het een noodzakelijke taak vervult. Helaas doet het veel méér. Daarom juist zou het goed zijn, dat de arbeiders deze taak eens verrichten — maar helaas zijn die er blijkbaar voorloopig te dom voor....

Principieel dient te worden vastgesteld, dat alle koloniseerende landen hun gekleurde volken eeuwen lang hebben be- en mishandeld op dezelfde wijze, als dat thans in Europa gebeurt in die landen, waar het „fascisme" bestaat. Het beteekent, dat alle koloniseerende kapitalismen in de *koloniën* steeds *fascistisch* waren.

De vraag of en wanneer het kapitalisme in Europa zelf fascistisch is, wordt vooral bepaald door het feit, of het kapitalisme koloniën heeft, of het grondstoffen bezit voor de nationale industrie, of er afzetgebieden zijn voor zoowel menschen als producten.

Heeft het dit *niet*, dan zal er dus een sterke begeerte naar zijn en zal het zich gereed maken, om dit zoo noodig en mogelijk militair te veroveren. Dit is het proces, dat ons thans Duitschland, Italië en Japan heel sterk te aanschouwen geven. Zulke landen noemen we dan economisch „hongerigen". Het militaire streven van deze landen komt dus op uit hun economische positie. Omdat zij economisch hongerig zijn, zijn ze *aanvallend* van aard. D.w.z. ze staan *aan den aanvang* van een proces, dat zich elders reeds heeft voltrokken — bij de zgn. „verzadigden".

Dit zijn de landen, die door oorlog, moord, roof, diefstal wèl koloniën, afzetgebieden en grondstoffen bezitten. Dit alles is dus door „fascisme" verkregen en eenmaal in 't bezit ervan, wordt niets anders begeerd, dan in rust de buit te verteren. Deze soort landen — Engeland, Frankrijk, Nederland — zijn nu „democratisch", niet-oorlogszuchtig, omdat *zij* bij oorlog slechts kunnen verliezen.

Hier heeft men in groote lijn het heele „verschil" tusschen democratie en fascisme. Een en hetzelfde kapitalisme, dat of *hongerig* is en daarom oorlogszuchtig, of *verzadigd* en daarom vredesgezind! Dat alles wil dus zeggen: *er is geen verschil!*

Om het met een grof voorbeeld maar eens duidelijk te maken: als in een oorlog Engeland eens al zijn bezittingen verloor, zou het zich omzetten tot een fel-fascistisch land. En omgekeerd: als in een oorlog Duitschland zich „verzadigd" gapt, treedt het in de rij der oer-fatsoenlijke democratische volken.

Wie deze, onze beschouwing begrijpt, is het ook duide-

lijk, waarom wij anti-militairisten *óók den oorlog tegen het fascisme verwerpen.* Ook zulk een oorlog immers is er een tusschen *hongerige* en *verzadigde* kapitalismen! En wij, die socialisten zijn, willen evenmin vóór de verzadigden als tégen de hongerigen vechten. Wij hebben behoefte aan den ondergang van beiden.

Helaas begrijpen de arbeiders van dit alles vrijwel niets. Vandaar de steeds groeiende *oorlogsbereidheid* bij de arbeiders in de democratische landen — als het maar tegen het fascisme is! Maar waar is het dan eigenlijk *vóór*....? Is het niet duidelijk, dat op deze wijze het proletariaat alleen maar vecht ten gunste van de bevoorrechte positie, welke de eigen nationale bourgeoisie heeft ten opzichte van die andere? En is het niet even duidelijk, dat die bevoorrechte bourgeoisie héél ijverig de „anti-fascistische gezindheid" bij de arbeiders zal levend houden! Spreekt *Colijn* hier te lande ook al niet over zijn liefde voor de democratie!! Natuurlijk. De pro-democratische = anti-fascistische gezindheid behoeven de verzadigden immers, als straks de hongerigen hen bedreigen. Dan moeten immers de arbeiders, evenals in 1914, wéér voor de belangen van de bezittende klasse in 't vuur. Dan is er toch weer een „leuze" noodig, op grond waarvan de arbeiders met groot enthousiasme zullen opmarcheeren.

Welnu — die klasse der bezitters treft het uitstekend, dat er sedert 1933 een soort van waanzin door de arbeiders slaat! Het kapitalisme kan de dingen rustig afwachten, als het deze geest maar levend houdt, aanwakkert, voedsel geeft. Wat het niet nalaat!!

Zoo staan wij voor een afschuwelijk treurspel. De arbeiders staan op weer precies hetzelfde punt als in 1914. Het eenheidsfront, dat is de Godsvrede met de bourgeoisie, is overal een feit. De ontwapening, of wat er voor doorging, is door alle arbeiders prijsgegeven. De Internationale heeft afgedaan en in Nederland is nu bij de „socialisten" meer het Wilhelmus in trek. Verder lijden we in Nederland hevig aan het Benno-isme, het Oranjehuis wordt afgelikt en om niet door de anderen op de *knieën* te worden geslagen, gaan de arbeiders eigener beweging op hun.... buik. En aldus „handhaven" ze zich....

— — — — — —

Juist omdat wij er ons sterk van bewust zijn, dat de komende oorlog zal worden gevoerd onder de leuze *democratie—dictatuur,* kan onzerzijds met niet genoegzaam energie er op gewezen worden, dat er een ontzaglijke

denkfout wordt gemaakt, wanneer de begrippen *anti-fascisme* en *anti-militairisme* identisch worden geacht!

Uit het voorafgaande is reeds overduidelijk gebleken, dat er een zeer verdacht — en ook zeer gevaarlijk — soort „anti-fascisme" bestaat en nog steeds groeit. Dit anti-fascisme nl., dat steeds grooter *oorlogsbereidheid* vertoont en dat — in Frankrijk b.v. — haast schreeuwt om oorlog!

Zulk een anti-fascisme ligt ons verre! Niet alleen, dat wij daarmee als anti-militairisten niets van doen willen hebben, maar sterker, wij zullen nimmer vergeten, deze zeer gevaarlijke gezindheid uit alle kracht te bestrijden! Zéker, nu wij rond Spanje b.v. moeten vaststellen, dat zelfs syndicalisten en anarchisten aan die moderne waanzin ten offer vallen.

Een werkelijk zuiver anti-fascisme is vóór alles *anti-militairisme,* zooals omgekeerd *alle* militairisme *zuiver fascisme* is!!

Het anti-fascisme echter, waaraan zoo de paar laatste jaren jan-en-alleman zich bezondigt, is uiterst gevaarlijk, wijl het op het moment van het uitbreken van den oorlog *de psychologische motor* zal blijken te zijn, waarmee de zatgevreten kapitalisten in de democratische landen de arbeiders in 't vuur zullen jagen tegen de door het fascisme verleugende arbeiders in dienst van hongerige concurrenten!!

Vandaar, dat de „democratische kapitalisten" niets nalaten, de anti-fascistische gezindheid bij hun arbeiders aan te wakkeren. Dat behoort welhaast tót het allervoornaamste *van de psychologische oorlogsvoorbereiding!*

Als merkwaardig voorbeeld hiervan hebben wij te zien het zgn. *Internationale Anti-Oorlogscongres* te Brussel, gehouden in September 1936. Eén van de organisatoren en ook de voorzitter was.... de minister van de Fransche oorlogsluchtvloot *Pierre Cot!!!,* die *'s Zondags* het congres toesprak en *'s Maandags* in de ministerraad het voorstel deed, om *10 MILLIARD* franc te besteden aan fortificatiën en nieuw geschut. „Anti-oorlogs...."

Dit beruchte congres had een aantal punten als voorwaarde tot deelneming gesteld, waardoor *bij voorbaat vaststond,* dat de fascistische staten niet aanwezig zouden zijn. *Wat ook de bedoeling was!* Die punten waren o.a.: handhaving van de na den oorlog gesloten verdragen en handhaving van den Volkenbond. Waarbij men moet bedenken, dat wij juist leven in een tijd, waarin de fascistische staten heel logisch overigens — alle verdragen als scheurpapier beschouwen en den Volkenbond den dood toewenschen!

Maar psychologisch „deed" het congres het toen natuurlijk! Alleen de democratische volkeren waren aanwezig en dùs moest bij deze stakkers daaruit wel de inbeelding nog versterkt worden, dat „fascisme oorlogsvoorbereiding" beteekent!

De groote financier van het congres was.... *de Fransche oorlogsindustrie!!!*

Zoo exploiteeren de verzadigden, die zich straks tegen de hongerigen moeten verzetten, de anti-fascistische gezindheid der massa — welke er natuurlijk invliegt als altijd!

Het is voor de verzadigden, dat zijn de democratische kapitalisten, ook al heel gemakkelijk om dit spel te voeren. Zij hebben immers den tijd en de gebeurtenissen méé.

Daar is b.v. al direct de oorlog van Italië tegen Abessinië in 1935—'36. Voor de groote menigte — welke nu eenmaal over een klein verstand beschikt — was deze strijd natuurlijk het „bewijs", dat fascisme oorlog is....

Voor ons bewees de actie van Italië alléén, dat *kapitalisme oorlog* is. Wat Italië deed, was immers alleen dàt, wat alle koloniën bezittende kapitalismen altijd hadden gedaan. Het was slechts de voortzetting van een eeuwenlange politiek, die men voor den oorlog van 1914 gewoonlijk aanduidde met de naam van *Imperialisme*. Maar tegenwoordig schuift men alles op rekening van het „fascisme", ook al heeft het er eigenlijk niets mee te maken.

Want hoe zijn Engeland, Frankrijk, Spanje, België en Nederland aan hun koloniën gekomen? Op andere wijze, dan waarop Italië Abessinië verkreeg?? Neen immers. En toch *bestond* toen het heele fascisme nog niet. Een en ander doet toch duidelijk zien, dat de begrippen fascisme en kapitalisme eens duidelijk op hun juiste waarde moeten worden beoordeeld. Voor ons is *kapitalisme* oorlog, ongeacht, of dit een democratische dan wel een fascistische vorm aanneemt.

Zoo is er rond deze begrippen vrijwel niets dan verwarring bij de arbeiders, waarvan de bezittende klasse handig profiteert. Want als alle terreur, roof, moord en oorlog nu door de arbeiders maar worden aangezien voor wandaden *van het fascisme,* dan is het een klein kunstje die arbeiders *in den oorlog te drijven* — er behoeft dan slechts te worden gezorgd voor het etiket „anti-fascistisch".

Vooral nu de oorlog in Spanje woedt, wordt dit noodlottige proces nòg weer eens versterkt. De Mooren aan de fronten, bommen op Madrid, zijn telkens weer evenzoovele „bewijzen" voor de menigte, hoe misdadig het fascisme is.

Ons zegt dit alles alleen maar weer, *hoe misdadig het*

kapitalisme is. En wij bedanken er voor, ons tegen één vleugel van het kapitalisme te laten *opruien* — de fascistische — *ten bate* van die andere vleugel — de democratische!

Wanneer men zich niet door blind fanatisme laat leiden, maar door het helder licht van de rede, zal men ook spoedig bemerken, dat geen enkele wandaad door fascisten bedreven wordt, welke niet al duizend maal door democraten is vóórgedaan!

Nemen we slechts de proef op de som, door de gebeurtenissen in Spanje te bezien.

Het is van algemeene bekendheid, dat Duitschland achter Franco staat. „Dat is nu het fascisme” zegt „men”. „Dat is nu het kapitalisme” zeggen wij, en dan hebben *wij* gelijk.

Men denke slechts aan de gebeurtenissen in Rusland in de jaren 1917—1920. Rusland was in volle revolutie. De arbeiders rekenden af met hun regeering en heel het oude systeem. Fascisme was toen nog onbekend, maar de *interventie* niet! En *wie* intervenieerden? *Dezelfde democratieën,* die thans met hun schijnheilige tronies hun veto uitspreken over de houding van Duitschland! Rond Rusland werd getrokken het bekende *„Cordon des Doods”* — de generaals Koltsjak, Peltjoera en Denikin opereerden tegen de revolutionaire arbeiders. En wie hadden deze generaals uitgezonden? *Frankrijk* en *Engeland.*

Deze landen waren nu de *Democratie!* welke de arbeiders door vier jaar oorlog aan de overwinning hadden geholpen!!

Men ziet — één oogenblik rustig denken en het fascistische Duitschland en het democratische Engeland en Frankrijk blijken één en hetzelfde te zijn.

Dat Franco in Spanje met Mooren werkt, is natuurlijk weer een wandaad van het fascisme. Volgens „men”. Maar de anti-militairist weet natuurlijk te goed, dat vier oorlogsjaren lang de democratische landen aan het Westelijk front met *kleurlingen* hebben geopereerd en dat deze zelfden tot in 1928 met grootendeels kleurlingen de Duitsche Roer hebben bezet gehouden.

Daarom alweer zien wij het gebruik maken van Mooren niet als Fascisme of Franco-isme, *maar als militairisme.*

Precies deze zelfde redeneering geldt voor de bombardementen van Madrid. Wanneer daarbij op de afgrijselijkste wijze vrouwen en kinderen worden uiteengescheurd, heeft het fascisme het weer gedaan....

Toch is dit volkomen onjuist!

Ieder weet uit de nu jarenlange oorlogsvoorbereiding, dat *alle* militair deskundigen steeds hebben betoogd, *dat*

de komende moderne oorlog er een zal zijn, die vanuit de lucht wordt gevoerd en zich richt tegen het achterland, op de steden met hun burgerbevolking.

Het eenigste, wat Franco kan worden verweten, is dit, dat hem het lot heeft getroffen, een proces in gang te zetten, *dat straks algemeen* zal zijn *en waarop vandaag den dag allen zich voorbereiden!* Ons god-zalig democratisch land niet uitgezonderd. Ook Nederland heeft zijn gasschool en zijn gasofficieren. En allen, die op dit oogenblik hun kelen schor schreeuwen over de afschuwelijkheden van Franco boven Madrid, schreeuwen zich eigenlijk uit *tegen de afschuwelijkheden, die zij zelf straks zullen volvoeren.*

Elk land heeft zijn luchtvloot, *elk* land heeft zijn gas, *elk* land is er op ingesteld, op de steden en dorpen van den tegenstander, op vrouwen en kinderen, zieken en grijsaards gas- en brandbommen te werpen.

Het is volkomen juist, dat Italië in Afrika met mosterdgas heeft gewerkt, maar het is niet minder juist, dat dit slechts *het voorspel* was *van het algemeene van straks.*

Omdat dit alles onweersprekelijk juist is, zien wij de mosterdgas-aanvallen door Italië en den vrouwen- en kinderenmoord vanuit de lucht boven Madrid *niet als fascisme,* maar als de bitter-logisch-noodzakelijke consequenties *van het militairisme!*

En als anti-militairisteen verklaren wij, dat allen, bij wie het anti-fascisme zich dom genoeg automatisch omzet tot oorlogsbereidheid, gerustelijk kunnen zwijgen over de wandaden van het fascisme, omdat ze, door zich op den oorlog voor te bereidden, *principieel op precies hetzelfde zijn ingesteld!*

Frankrijk b.v. heeft eenige duizenden oorlogsvliegmachines — zij staan dag in dag uit startklaar. Als straks de oorlog uitbreekt, stijgen deze machines dan soms op, om maar alléén militair versterkte punten te bombardeeren (wat al erg genoeg is!) of zullen ze zich onmiddellijk keeren tegen de groote *steden* in Duitschland?! Ook dit laatste, natuurlijk. Daarop zijn toch ook internationaal de zgn. luchtbeschermingsoefeningen ingesteld!!

Wat laat men zich dan toch opruien tegen het fascisme, waarom brengt men zichzelf en anderen in een oorlogsroes tegen dat fascisme, om dan straks *allen precies hetzelfde te doen!* Waarom zegt men, dat deze laffe sluipmoorden vanuit de lucht iets zouden zijn *speciaal van Franco en* het *fascisme* — terwijl deze toch specifiek *MILITAIRISTISCH* zijn!!!!

Is dit misschien een poging van de anti-fascisten om zichzelf te „dekken".... Want immers hebben zij aan dat *militairisme* allen deel! Worden er zelfs steeds méér bezeten van.

Beperken we ons in dit verband slechts tot Nederland. Kort geleden hebben wij kunnen lezen, hoe ons „democratisch" vliegkamp te Soesterberg *65* nieuwe vliegtuigen zal krijgen. Ze worden in *dit* land gebouwd door arbeiders zonder eenig verantwoordelijkheidsgevoel, zonder karakter, zonder moed.... Zullen deze 65 machines straks soms niet gas-, brand- en andere bommen neerdonderen op steden, waarin vrouwen en kinderen?!

Maar de proleten, die dit schunnige werk voorbereiden, door hun arbeid in de moord-industrie zijn natuurlijk ook.... anti-fascisten, brullen over en tegen Franco, stemmen rood en zijn voor het „Plan".... Alsof ze niet eens beter het „plan' konden opvatten, zich te scharen in de rijen van de „mannen in burger".

En dezelfden, die aldus, over heel de wereld, het militairisme dragen, door hun arbeid, en *dus het fascisme* — wijl militairisme zelf fascisme is — hopen dan ook nog tegelijkertijd, dat de arbeiders in Spanje.... *het fascisme zullen overwinnen!!* En als ze die hoop hardop uitrazen, worden ze ook nog aangezien voor *echte volksvrienden!* Onderwijl degenen, die door jarenlang volgehouden, bijna boven-menschelijke offers, „mannen in burger" bleven — honger en armoede trotseerende — worden uitgescholden voor fascisten, zieken en psychopathen!!! Want de geest van het fascisme — zich uitende in bruutheid en verwildering, heeft reeds zoozeer terrein gewonnen, dat eindelijk ook syndicalisten en anarchisten er door worden aangetast....

Wij *anti-militairisten* zullen ook — ja *juist* in dezen tijd niet beneden onzen geestelijken stand gaan leven. En dus trouw blijven aan ons beginsel.

Het front van anti-oorlogsmenschen smelt weg, als sneeuw voor de zon. Het bestond, toen in een nieuwen tweeden wereldoorlog nog niet werd *geloofd.* Nu steeds meerderen dezen oorlog gaan *weten,* schrompelen pacifisme en anti-militairisme — of wat er voor door ging — ineen. En vallen de massa's terug op de natie, het vaderland, de Staat en het militaire apparaat. *Angst* beheerscht weer de volkeren en de individuen. Angst, waaruit geschreeuw om geweld ontstaat. Als om te demonstreeren, hoe werkelijk pathologisch de heele menschheid is. Want dit schreeuwen om geweld, de àl luider klinkende roep om wapens *is*

echt infantilistisch — d.w.z. is eigen aan de kinderlijke sfeer! Begint ook niet een kind, dat alleen in donker loopt en daardoor angstig is.... heel hard te fluiten!!

Angst en geweld gaan altijd hand in hand — het zijn de symbolen van den laffen en den zwakken mensch. Want angst komt altijd op *uit innerlijke onzekerheid.* Daarvan is het beeld, dat de wereld ons thans te aanschouwen geeft — *psychologisch* gedacht — logisch en dus begrijpelijk. Want leeft niet heel de menschheid op de basis der *onzekerheid?* Is er niet een volkomen gebrek aan *innerlijke rust?* En is het dus niet vanzelfsprekend, dat de roep om wapens, om strijd, om bloed, daaruit opkomt? Vechtende, rumoerende, probeert de mensch zich van zijn gevoel van zwakte, angst en lafheid te bevrijden! Den psychologisch georiënteerde is dit proces maar al te goed bekend!

Tegenover dit alles staan „de laatste mannen in burger", die zich niet gewonnen geven. Die dit ook niet behoeven te doen. Omdat ze al strijdende — vooral *naar binnen!* — tot klare bezinning en diep gefundeerde innerlijke kalmte zijn gekomen. Zij *behoeven* geen wapens meer. Omdat ze geen kinderen meer zijn en het „fluiten in het donker" te boven zijn gekomen. Zij zijn ook *geestelijk* volwassen en durven daarom *zwijgend* in het donker te zien.

De anti-militairist zou ook niet meer weten, wat hij met het wapen moest doen. Het fascisme bestrijden? de groote begeerte van den tijd — met het wapen van ijzer, staal, de brandbom of het gas? Het *wapen,* dat juist zèlf *het wezenlijke* van het fascisme is!

Neen — hoe belachelijk, ziek, ouderwetsch of psychopatisch het misschien ook moge klinken, de *anti-militairist* gelooft slechts in het wapen van den geest — zooals hij wéét, dat het geloof in het wapen zal moeten worden overwonnen.

Want juist het georganiseerde geweld van het militairisme weet hij als de grootste ziekte van dezen tijd. Zooals hij óók weet, dat deze gruwel nimmer zal kunnen zijn een *wapen ter bevrijding* in dienst van hen, die het ideale bestreven. Omdat het militairisme *allen* aanvreet, *allen* vernielt, met dezelfde kracht — overwinnaars en overwonnenen. Omdat elke *militaire* overwinning door altijd weer *heviger* militaire kracht zal moeten worden „veilig gesteld" — hetgeen bij de tegenpartij altijd maar weer alleen ook militaire reactie verwekt. En — zoo — zonder — einde —

Het militairisme zèlf is het kwaad!

En deze verwoestende gezindheid te overwinnen, is de groote opgave van dezen tijd. Het is de allergrootste

Cultuurtaak, waarvoor de menschheid zich ooit zag gesteld. Wij, anti-militairisten, willen ons leven tot waarde maken, door waarde toe te kennen aan het leven. Door in diepe eerbied te buigen voor dat eeuwig schoone en altijd ondoorgrondelijke mysterie, waaraan we zelf deel hebben en dat toch tegelijk méér is dan ons zelf alleen.

Dit is ons geloof — onze religie, als ge wilt — dat in ons reeds zóó sterk leeft, dat het ons leven heeft gesterkt.

En over de wereld moge dan woeden de geest der gewelddadigheid, de bloedroes moge voortgolven en hoog opslaan, hartstochten razen, dat alles — ja, *juist* dat alles zal ons sterken in onze overtuiging, dat de menschheid op weg is naar den ondergang, wanneer dàt proces, in alle hevigheid in 1914 gewekt, niet tot staan wordt gebracht.

Niets en niemand zal ons wegslaan van onze ankers, welke die zijn van *rust* en *zekerheid in ons*.

En wij spreken het uit, dat *wij* slechts gelooven, dat de wereld uiteindelijk zal worden gered door „de mannen in burger", die, met hun wapen van den geest, tòch, ééns, alle mannen in uniform zullen slaan....

Terwijl wij met diepe dankbaarheid zijn vervuld jegens het Leven zèlf, dat zijn diep-geheimzinnige kracht openbaart door, dwars door alle waanzin, verwildering en misdaad heen, ons toch nog doet zijn..... *DE EERSTE MANNEN IN BURGER* — die leven en worstelen om Waarheid en Licht!

Non Possumus....

Ook WIJ kunnen niet anders....

JO DE HAAS.

GEACHTE LEZERS,

Wanneer u na lezing van deze brochure van meening bent, dat 't zeer belangrijk zou zijn, om deze onder 't bereik van zooveel mogelijk menschen te brengen, helpt ons dan bij dit werk en bestelt onverwijld een aantal.

DE DEPOTHOUDER.

Belangrijk zijn de **brochures**

van het Brochurendepot van de Int. Anti-Mil. Vereen.

PIET ROL - Krommenie F 4 - Giro 77320

		ct.	fr. p. p.
B. de Ligt.	Mobilisatie tegen den Oorlog	$12^{1}/_{2}$	17
B. de Ligt.	Oorlog aan den Oorlog	5,	8
B. de Ligt.	Anarchisme en Revolutie	10,	13
B. de Ligt.	Het einde van Nederland's onafhankelijkheid en neutraliteit	3,	6
B. de Ligt.	Oorlog, Volkenbond en Sancties	7,	10
B. Damme.	Hoe de geweldige overwonnen werd en 8 andere sprookjes	10,	13
P. Dekker.	Platteland, Oorlogsverhindering en Socialisme	5,	8
A. de Jong.	Oorlog tegen Hitler-Duitschland?	7,	10
A. de Jong.	Hoe werkt de bloedige Internationale?	10,	13
G. Nabrink.	Van wereldcrisis naar wereldoorlog	5,	8
Simone Weil.	Oorlog en Revolutie	5,	8
H. Roland Holst.	Sterft oude vormen en gedachten	5,	8
Luit. Kol. Osburn.	Een verboden toespraak	3,	6
H. Eikeboom.	Rood Blazoen (voorheen f 1.50)	30,	40
H. Barbusse.	Een soldaat was een kuil aan 't graven	20 fr. p. p.	

BESTELT NOG HEDEN

BIJ AANTALLEN FLINKE KORTING